

ปีแห่งองพ่อดำภูมิภาคคันไซเริ่มจาก "เทศกาลโทกะ เอบิสุ"

▲ หน้ทางเข้าศาลเกียวโตเอบิสุ กลางวันคนยังไม่มากนัก

▲ รูปปั้นเทพฯ เอบิสุ

▲ เครื่องรางนำโชคที่มาวางขายกันหน้าศาลอิมามิยาเอบิสุในโอซากา

▲ สาวๆ ที่ดูคล่องแคล่วตะโกนเรียกแขกดังๆ ก็เป็นที่ชื่นชอบเรียกเคล็ดปีใหม่ให้กับพ่อค้าแม่ค้าได้ดี

"(ชิ) ไบอันโจ สาสะ มตเตะโคะอิ..." (การคำจะมั่งคั่ง ให้นำกิ่งไผ่มา) เสียงเจ้าหน้าที่ของศาลเอบิสุทั้งในโอซากา โทโย และเกียวโตตะโกนเชิญชวนให้ผู้เดินทางมาราบไหว้ขอพรเทพเจ้าเอบิสูดังก้องทั่วลานศาลตั้งแต่วันที่ 9 ไปจนถึงค่ำวันที่ 11 หรือ 12 มกราคมของทุกปี ยิ่งเด็กคนยิ่งแน่นโดยเฉพาะชายในเสื้อสูทที่

เพิ่งเลิกงาน และพากันมาเป็นกลุ่ม มือถือกิ่งไผ่แห่งของเก่าปีที่แล้ว เพื่อนำมาคืน และเปลี่ยนเป็นของใหม่ กลับไปประดับเอาฤกษ์เอายามที่บริษัทห้างร้านของตน

ความเชื่อเรื่องเทพฯ เอบิสุนั้นมีมาแต่โบราณกาล โดยเฉพาะในหมู่ชาวประมง นับเป็นหนึ่งในเทพเจ้าที่มีตำนานเริ่มจากชนชั้นล่างของญี่ปุ่นที่ถูกสร้างแต่งให้มีรูปร่างอ้วนท้วม อยู่ในอาภรณ์คาร์จินูซึ่งเป็นอาภรณ์ประจำของขุนนางในสมัยเอโดะ มือขวาถือเบ็ดมือซ้ายถือปลากระพงทะเล ถือเป็นหนึ่งในเจ็ดของเทพเจ้าแห่งโชคลาภที่ถือกำเนิดในญี่ปุ่น บางตำนานก็เชื่อกันว่าเป็นเทพเจ้าที่รูปลักษณ์จริง คือ ปลาฉลาม เมื่อมาปรากฏกายที่อ่าว หรือฝั่งจะทำให้มีปลาเล็กใหญ่หนาแน่น เป็นที่ศรัทธาของชาวประมง เดิมเรียกขานกันว่า "อิฮานา" หรือ "ปลากำหนด" ต่อมาค่อยๆ เปลี่ยนเป็น "เทพเจ้าผู้รักบาทะเค" มีชื่อเป็นลายลักษณ์อักษรปรากฏครั้งแรกในสมัยเอโดะ ประดิษฐานที่ศาลอิโรตะ ศาลชินโต ริมชายทะเลในเมืองนิชิโนะมียาจังหวัดเฮียวโกะ

▲ เครื่องรางจำนวนมากขายแทบหมดเกลี้ยงในสามวัน

▲ “ฟูกุมิสุเมะ” สาวนำโชคหนึ่งใน 50 คนที่ได้รับเลือกกำลังบรรจุเครื่องรางบนกิ่งไม้ ที่แม่ค้าท่านหนึ่งต้องการด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม

▲ เกือบทุกคนที่ได้รับเลือกเป็นสาวนำโชคมีประวัติการศึกษาสูง

▲ หลังซื้อกิ่งไม้เสร็จ ผู้คนมักแวะไปเสีียงเชียมซี

▲ คนเริ่มทยอยเข้ามาในลานศาลอิมามิยาเอบิสึในค่ำวันที่ 10 มกราคม

▲ แวะเคาะกำแพงหลังศาล เตือนให้เทพเจ้าอย่าลืมอำนวยความสะดวกให้ตน

เมื่อนิชิโนะมียาเดบิตโตเป็นเมือง มีบ้านเรือนร้านค้าเรียงราย เทพฯ เอบิสึจึงเปลี่ยนมาเป็น “เทพเจ้าแห่งการค้า” หรือ “เอเบท-ซัง” ในภาษาถิ่นของภูมิภาคคันไซ และเป็นศูนย์กลางของศาลที่ใช้นามว่าเอบิสูกว่า 3,000 แห่งทั่วประเทศมาจนทุกวันนี้

ศาลเอบิสึแต่ละศาลจะมีเทศกาลฉลองประจำปีในทุกๆ ต้นเดือนมกราคมเป็นเวลาราว 3-4 วัน โดยมีวันแน่นอนอยู่ที่วันที่ 10 จึงเรียกเทศกาลดังกล่าวว่า “โทกะ เอบิสึ” หรือ “เอบิสึ วันที่ 10” ทุกศาลจะมีวิธีเรียกแขกแตกต่างกัน แต่จะเหมือนกันตรงที่ใช้กิ่งไม้ “ฟูกุสาดะ” ที่มีเครื่องราง และของมงคลประดับเป็นสัญลักษณ์แห่งความมั่งคั่ง รอบๆ ศาลก็จะ

มีทั้งแผงลอยขายเครื่องราง และของกินเรียงรายกันมากมาย สร้างบรรยากาศคึกคักที่พ่อค้าแม่ค้าถือเป็นเคล็ดเริ่มต้นการค้าในปีใหม่อย่างดี

สำหรับศาลนิชิโนะมียา เอบิสึ ซึ่งเป็นศูนย์รวมของศาลทั้งหมดนั้น หลังจากพ่อค้าปลานำปลาทูน่ายักษ์เข้ามาถวายในเช้าวันสุกดิบ มีเกอิชาจากเมืองอาริม่าแห่แหนเข้ามาในศาลแล้ว ก็จะปิดประตูแดงทางเข้าใหญ่ มาเปิดอีกที่ตอน 6 โมงเช้า วันที่ 10 เพื่อทำพิธี

คัดเลือก “ฟูกุอิโตะโกะ” (ชายนำโชค) จากชายหนุ่มน่ารักๆ คนที่มายื่นรอฟังเพื่อวิ่งเข้าไปที่หน้าศาลเป็นคนแรก ชายที่วิ่งถึงเส้นชัยคนแรกถือเป็นชายนำโชคของปีนั้น ในขณะที่ศาลเกียวโตเอบิสึในตำบลกิงจะเชิญไมโกะมาสลับเวรมอบกิ่งไม้ และก่อนข้าวเหนียวมงคลให้กับผู้ที่มาหาซื้อกิ่งไม้กลับไปประดับประดา และที่โด่งดังมากคือที่ศาลอิมามิยา เอบิสึทางตอนใต้ของตัวเมืองโอซากา ทุกปีทางศาลจะจัดประกวด “ฟูกุมิสุเมะ” หรือ “หญิงนำโชค” จำนวน 50 คน ผ่านประกาศหนังสือพิมพ์ และโทรทัศน์ มีการเชิญกรรมการที่เป็นดาราดังมาตัดสินทำการถ่ายทอผ่านโทรทัศน์ท้องถิ่น ส่งผลให้แต่ละปี มีนักศึกษานหญิงหน้าตาน่ารัก

▲ มิโกะสองคนมาช่วยแจกกิ่งไม้

▲ พ่อค้าท่านหนึ่งไปรับกิ่งไม้ที่ศาลโอบิสุว่าเอบิสุ ในโอซากา

▲ มิโกะใช้กระดิ่งรำรำอำนวยพร

▲ พ่อค้าแม่ค้าในท้องที่นำสาเกมาถวายเทพเจ้า

▲ จิบสาเกปีใหม่

▲ มิโกะเริ่มรำรำอำนวยพร

ความรู้ดีสิ่งโบสถ์ศรัทธาเข้ามาเป็นพันราย หวังนำโชคที่ได้รับคัดเลือกจะแยกย้ายกันนำกิ่งไม้ไปมอบให้สถานีโทรทัศน์ และสำนักงานหนังสือพิมพ์แต่ละแห่งในพื้นที่ ตัวแทนสามคนจะสลับกันนั่งเกี่ยวแห่ไปรอบอาคารการค้าในเมือง มีการจัดเวทีเรียกแขกนอกสถานที่ ฯลฯ มากมาย ทำให้ในแต่ละปีมีผู้คนมาเยือนกว่า 1 ล้านคน ทำรายได้มากมายแก่ศาล และพ่อค้าแม่ค้าที่พากันมาเปิดแผงลอยขายของรอบๆ

คุณคอนโด พ่อค้าวัยกลางคนท่านหนึ่งที่นำกิ่งไม้เก่ามาพร้อมภรรยาในปีนี้ออกว่า “ผมมารับกิ่งไม้ที่เป็นปีที่ 20 แล้ว นับตั้งแต่นั้นมากิจการก็เจริญรุ่งเรืองมาตลอด” ว่าแล้วก็เดินตรงไปหาหญิงนำโชคหน้าต้ายิ้มแย้มคนหนึ่ง เลือกเอาของมงคลต่างๆ เช่น ส้มของกระสอบข้าวสาร เหรียญเงินกระดาศ ปลากะพงจำลอง ฯลฯ ห้อยที่กิ่งไม้จนกิ่งโน้มลงมาด้วยความหนัก หมดยุคทำบุญไปกว่า 3 หมื่นเยน ลักพักทั้งเขา และภรรยาก็ถือกิ่งไม้ ตรงไปที่ด้านหลังศาล ต่อแถวเพื่อเคาะกำแพงไม้เพื่อฝากกิจการในปีนีกับเทพเจ้าที่เชื่อกันว่าใจดีแต่หูตึง ต้องไปเคาะเรียกบอกก่อนกลับ

ดูเหมือนว่าเทศกาล “โทกะ เอบิสุ” จะขลังจริงๆ ตัวศาลเอบิสุที่ประดิษฐานเทพเจ้าเองก็มีเงินไหลมาเทมา ตั้งแต่ต้นปี ผู้ที่มารับพรหาซื้อเครื่องรางของขลังกลับไปก็คงพลอยมีกำลังกาย และใจทำการค้ากันอย่างขมักเขม้นในปีใหม่นี้ด้วย

